

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

**Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту**

Килюшик Анна Олександрівна

**УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
ШКОЛЯРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Спеціальність 073 Менеджмент

РЕФЕРАТ

магістерської роботи
за освітньо-професійною програмою
Менеджмент (Управління закладом освіти)

Умань – 2022

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано в Уманському державному педагогічному університеті
імені Павла Тичини.

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК: кандидат педагогічних наук, доцент Прищепя
Світлана Михайлівна.

РЕЦЕНЗЕНТ: доктор педагогічних наук, професор кафедри професійної
освіти та технологій за профілями, декан факультету фізичного
виховання УДПУ імені Павла Тичини Ящук Сергій Миколайович.

Захист відбудеться *15.12.2022 р. о 9.00* на засіданні ЕК кафедри *педагогіки
та освітнього менеджменту*.

З роботою можна ознайомитись на кафедрі *педагогіки та освітнього
менеджменту*, за адресою: 20308, м. Умань вул. Садова, 28, ауд. № 110а

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1.1. Сутність та умови надання педагогічної підтримки учням закладу загальної середньої освіти

1.2. Особливості застосування технології педагогічної підтримки і супроводу індивідуальної траєкторії розвитку й саморозвитку особистості

1.3. Особливості педагогічної підтримки дітей та учнівської молоді: міжнародний досвід

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ УЧНІВ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

2.1. Дослідження стану управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти

2.2. Обґрунтування шляхів удосконалення управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Вступ України на шлях інноваційного розвитку економіки зумовив модернізацію всіх галузей, в тому числі й освітньої сфери. Заклади освіти, які впроваджують у свою діяльність інноваційні розробки, активно використовують досягнення науки є рушійною силою для просування інноваційного розвитку та необхідних сутнісних перетворень у системі освіти.

Під час війни школа стає осередком, який дає змогу дітям отримувати не лише знання, але й психологічну та педагогічну підтримку, не втрачати відчуття приналежності до спільноти. Тому надзвичайно важливо гнучко підходити до організації роботи школи та налаштовувати освітній процес так, щоб він був комфортним і безпечним для дітей та педагогів.

Нова українська школа є школою навчання та розвитку компетентностей. Часи змінюються, і освітній процес слід адаптувати до потреб здобувачів освіти. Зasadничі основи освітніх змін, визначені Концепцією Нової української школи, пояснюють ідеологію перетворень в освіті, окреслених Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та основні напрями її реформування щодо створення нового сучасного освітнього середовища, передумов для інноваційної діяльності, впроваджених новими Державними стандартами всіх рівнів освіти. Освітній процес тільки тоді може вважатися досконалим, якщо він забезпечує не лише успішне задоволення суспільних запитів сьогодення, а й визначає загальні підходи щодо вирішення майбутніх проблем.

Інновацію в освіті розглядають як реалізоване нововведення у змісті, методах, прийомах і формах навчальної діяльності та виховання особистості (як методики, технології), у змісті та формах організації управління освітньою системою, а також в організаційній структурі закладів освіти, у засобах навчання та виховання і у підходах до соціальних послуг в освіті. Це суттєво підвищує якість, ефективність та результативність освітнього

процесу, тому педагогічна інноватика відповідно до особливостей новітніх процесів в освіті повинна охоплювати певні теоретичні блоки понять і принципів, а саме: створення нового в системі освіти та педагогічної науки, сприйняття нового соціально-педагогічним співтовариством, застосування педагогічних новацій, система рекомендацій для теоретиків і практиків щодо пізнання інноваційних освітніх процесів в освіті та керування ними.

Ефективна організація нововведень у закладі освіти залежить від розвитку його потенціалу, професійної компетентності педагогічного колективу до роботи в умовах пошуку, створенні науково-методичної та матеріально-технічної підтримки інноваційних змін.

Однак проблема застосування педагогічної підтримки школярів у школі ще недостатньо окреслена. Саме тому, обрана тема магістерського дослідження «Управління процесом педагогічної підтримки школярів в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти».

Мета дослідження полягає в теоретичному аналізі досліджуваної проблеми, визначенні та обґрунтуванні шляхів управління процесом педагогічної підтримки в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти.

Об'єкт дослідження – управління процесом педагогічної підтримки в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – шляхи ефективності управління процесом педагогічної підтримки в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти.

Відповідно до мети, об'єкта, предмета дослідження були визначені такі **завдання** дослідження:

1. Розкрити сутність та умови надання педагогічної підтримки учням закладу загальної середньої освіти.
2. Визначити особливості застосування технології педагогічної підтримки і супроводу індивідуальної траєкторії розвитку й саморозвитку особистості.

3. Окреслити стан сформованості управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти.
4. Обґрунтувати шляхи удосконалення управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти.

Методи дослідження теоретичні: методи порівняльного та системного аналізу для зіставлення різних поглядів на досліджувану проблему, визначення понятійно-категоріального апарату дослідження, ознайомлення з нормативними документами; *емпіричні:* діагностувальні методи (анкетування, спостереження) – з метою з’ясування стану сформованості педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти.

Експериментальна база. Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі декількох навчальних закладах Полянецької гімназії Уманської громади, Собківського ліцею Дмитрушківської громади, Уманська гімназія № 4 Уманської міської ради, загалом 32 учасники.

Теоретичне значення полягає у розкритті особливостей надання педагогічної підтримки учням ЗЗСО, особливості застосування технології педагогічної підтримки і супроводу індивідуальної траєкторії розвитку й саморозвитку особистості, окресленні стану сформованості управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти, обґрунтуванні шляхів управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі освіти.

Практичне значення одержаних результатів. Одержані емпіричні дані і висновки слугуватимуть науково-методичними рекомендаціями для адміністрації шкіл, викладачів, а також можуть бути використані в системі підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів.

Апробація результатів матеріали дослідження були обговорені та схвалені на засіданнях кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, та Всеукраїнській науково-практичній конференції в м. Умань.

Публікація. За результатами дослідження опубліковано тези на тему «Соціально-педагогічна підтримка дітей з особливими потребами в освітньому процесі» Всеукраїнська конференція «ОСВІТА. НАУКА. МОЛОДЬ» 28.04.2022. Ч.1. С. 199-201, та стаття «Сутність та умови надання педагогічної підтримки учням закладу загальної середньої освіти» Збірник наукових праць магістрантів факультету соціальної та психологічної освіти / Уманський держ. пед. ун-т. імені Павла Тичини, Ф-т. соц. та психол. освіти; [голов. ред. Кравченко О. О. ; редкол.м: Сафін О. Д., Коляда Н. М., Коберник О.М. [та ін.]. Умань : Візаві, 2022. С. 66-74..

Структура роботи. Магістерське дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (90 найменувань), 4 таблиці, 4 рисунка.

Загальний обсяг магістерської роботи – 81 сторінки, основний зміст викладено на 73 сторінках.

ВИСНОВКИ

В результаті окреслення визначених дослідженням завдань нами розкрито сутність педагогічної підтримки учням ЗЗСО як процес спільного з дитиною визначення її власних інтересів, цілей, можливостей та шляхів подолання перешкод, що заважають їй нормально функціонувати в суспільстві, зберігати свою людську гідність і самостійно досягати бажаних результатів у навчанні, самовихованні, спілкуванні, способі життя.

У психолого-педагогічній літературі визначено види педагогічної підтримки:

за видами технологій: супровід, консультування; за ступенем оперативності: превентивна, оперативна;

за ступенем самостійності суб'єкта підтримки: суб'єкт-суб'єктна (партнерська) взаємодія, патронаж;

за тривалістю здійснення: довготривала, ситуативна;

за ступенем опосередкованості: дистанційна, контактна; за чисельністю охоплення: особистісно зорієнтована, групова; за функціональною спрямованістю: адаптивна, компенсаторна, розвивальна.

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури окреслено особливості застосування технології педагогічної підтримки і супроводу індивідуальної траєкторії розвитку й саморозвитку особистості: згода дитини на допомогу і підтримку; пріоритет розв'язання власних проблем належить самій дитині; сумісність, співпраця, сприяння; дотримання принципів конфіденційності; доброзичливість і безоцінність; захист прав та інтересів дитини.

Окреслено стан сформованості управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти. Відповідно, на основі аналізу відповідей респондентів на запропоновану анкету визначено, що 24,3% відповідей показали високий рівень управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти, 31,4% відповідей визначає середній рівень управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти, і, відповідно, 44,3% відповідей демонструє низький рівень управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти.

Відповідно розкрито рівні управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти: високий, середній, низький.

Обґрунтовано шляхи удосконалення управління процесом педагогічної підтримки учнів в освітньому процесі у закладі загальної середньої освіти. Вважаємо, що педагогічна підтримка – особлива виховна система, що потребує певної організації процесу управління.

Це вимагає від керівника реалізації наступних напрямків діяльності:

- створення умов для професійного росту вчителя; зміна менталітету діяльності вчителя; звільнення вчителя від підвищеного занепокоєння, захист його професійних прав;
- затвердження нової парадигми освітніх підходів (не знання в ім'я людини, а людина, яка самореалізується в даному світі.);
- залучення вчителя до управління школою; навчання вчителя основам практичної психології і соціальної педагогіки, діагностичним технологіям.